

බැඳීම #8

2020 වර්ෂ අවසානය වන විට හඳුනාගත් අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් 3200 ක් සඳහා නිවාස වෙන් කිරීම සම්බන්ධයෙන් තීරණ ගැනීමේ දී අබාධිත ප්‍රජාවගේ සහභාගීත්වය ලබා ගැනීම සඳහා යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම

2019 මාර්තු 01 – 2021 අගෝස්තු 31

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී මූලික වන ආයතනය/ පුද්ගලයා	නිවාස හා ඉදිකිරීම් විෂය භාර අමාත්‍යාංශය		
බැඳීම පිළිබඳ විස්තරය			
බැඳීම මගින් අවධානයට ලක්කරන්නා වූ මහජන ගැටළුව කුමක්ද?	ජනගහනයෙන් මිලියන 1.6ක් (8.7%) පමණ වන ආබාධිත ප්‍රජාව බොහෝ ආර්ථික දුෂ්කරතාවයන්ට මුහුණ දෙයි. මිලියන 1.1ක් පමණක් වන ආබාධිත පුද්ගලයන්ගෙන් ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වන්නේ 29% පමණි. ආබාධිත පුද්ගලයින් අතර විරැකියාව සහ දරිද්‍රතාවය අධිකව පවතී. වැටුප් රැකියාවක් හෝ ස්වයං රැකියාවකට අවස්ථාවන් අඩු බැවින් ඔවුන්ගේ අදායම් උත්පාදනය සීමා වී ඇත. ආර්ථිකමය උපක්‍රම නොමැතිවීම හේතුවෙන් විශාල පිරිසකට නිවසක් සතුටීම හෝ එමගින් ස්වයංකාරික ගොඩනගා ගැනීම සහ සුරක්ෂිත වීමට ඇති අවස්ථාවන් අහිමි වී ඇත. නිවාස නොමැති වීමට තවත් හේතූන් ලෙස රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශවල මූල්‍ය සංවිධාන වෙතින් ලබා දෙන නිවාස ණය යෝජනා ක්‍රම වෙන ප්‍රවේශ වීමට ඇති අවස්ථාවන් සීමිත වීම; ආබාධිත පුද්ගලයින්ගේ පවුල් සඳහා නිවාස වෙනුවෙන් රජයේ ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීමක් නොමැති වීම; රජයේ නිවාස ව්‍යාපෘතීන් තුළ ආබාධිත මිත්‍රශීලී නිවාස පහසුකම් නොමැතිවීම සහ ආබාධිත සහ දිළිඳුභාවය නිසා රජය බලාපොරොත්තුවන පරිදි ශ්‍රම දායකත්වය ලබා දීමට නොහැකි වීම ආදිය වේ. සමාජයේ පවතින විවිධ බාධාවන් විසින් ද තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලීන්වලදී ආබාධිත පුද්ගලයින්ගේ සහභාගීත්වය වළක්වාලයි.		
බැඳීම කුමක්ද?	මෙම බැඳීමේ අරමුණ වන්නේ වසර 2020 වන විට හඳුනාගත් අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් 3200ක් වෙනුවෙන් ආබාධිත මිත්‍රශීලී වූ නිවාස පහසුකම් සැලසීම හරහා ඔවුන් මුහුණපාන ආර්ථික හා සමාජීය දුෂ්කරතාවයන් අවම කිරීම වේ.		
මෙම මහජන ගැටළුව විසඳීම සඳහා හඳුනාගත් බැඳීම දායක වන්නේ කෙසේද?	වසර 2020 වන විට ආබාධිත ප්‍රජාව සඳහා නිවාස ලබා දීම පිණිස නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය විසින් මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ඉල්ලුම් කරනු ඇත. ආබාධිත පුද්ගලයින්ගේ නිවාස ගැටළු විසඳීමට සහ එම ක්‍රියාවලිය අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා සියළු පාර්ශවයන්ගේ සහභාගීත්වය අනිවාර්ය වන පරිදි ජාතික නිවාස මෙහෙයුම් කමිටුවක් පත් කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය අපේක්ෂා කරනු ඇත. නිවාස වැඩසටහන සියළු පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් දිස්ත්‍රික් මට්ටමෙන් ක්‍රියාත්මක වන අතර එය කාර්තුමය වශයෙන් අධීක්ෂණය කෙරෙනු ඇත. එවන් පහසුකම් සැපයීම තුළින් ආන්තික ප්‍රජාවගෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක්හට ස්වයංකාරික සලසා ගැනීමටත් සුරක්ෂිත වීම සඳහාත් සවිබලගැන්වෙනු ඇත.		
මෙම බැඳීම විවෘත රාජ්‍ය හවුල්කාරීත්ව අගයන්ට අදාළ වන්නේ ඇයි?	රජයේ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියට සහ අධීක්ෂණය කිරීමට ආබාධිත පුරවැසියන්ට හැකිවන බැවින් මෙමගින් පුරවැසි සහභාගීත්වය සහ විනිවිදභාවය ප්‍රවර්ධනය කෙරේ.		
අමතර විස්තර	මෙම බැඳීම හරහා, ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආබාධිත පුරවැසියන් පිළිබඳ නීති සම්පාදනය; මානව හිමිකම් පිළිබඳ ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (2017 – 2021) හි විධිවිධානයන්; තිරසර ශ්‍රී ලංකාවක්: දැක්ම සහ උපාය මාර්ගික ගමන් මග කෙටුම්පතෙහි සහ 2025 දැක්මෙහි දැක්වෙන නිර්දේශ සහ බැඳීම්; හරස් කැපුම් තිරසර සංවර්ධන ඉලක්කයන්හි ඇති ආබාධිත පුරවැසියන්ගේ අයිතිවාසිකම් සඳහා වූ අරමුණු ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රවර්ධනය කෙරේ.		
බැඳීම සපුරාලීම සඳහා ඉලක්කගත ක්‍රියාකාරකම්		ආරම්භක දිනය:	අවසන්වන දිනය:
1. 2020 වන විට නිවාස අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලීමේ අරමුණින් ආබාධිත පුරවැසියන් සඳහා නිවාස ලබා දීම සඳහා ව්‍යාපෘති යෝජනාවක් සකසා ඒ සඳහා විශේෂ අයවැය වෙන්කිරීමක් නිශ්චිත කර ගැනීම.		2019 මාර්තු	2019 මැයි

2. ආබාධිත පුද්ගලයින්ගේ නිවාස ගැටළු විසඳීමට සහ එම ක්‍රියාවලිය අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා සියළු පාර්ශවයන්ගේ සහභාගීත්වය ලැබෙන පරිදි ජාතික නිවාස මෙහෙයුම් කමිටුවක් පත් කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීම. මෙහෙයුම් කමිටු සාමාජිකත්වය තුළ ආබාධිත පුද්ගලයින් ද ඇතුළත්වනු ඇත.		2019 මැයි	2019 මැයි
3. දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමෙන් අදාළ පාර්ශවයන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් මෙම නිවාස ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කෙරේ.		2019 ජූලි	2021 පෙබරවාරි
4. නිවාස ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රගතිය කාර්තුමය වශයෙන් අධීක්ෂණය කෙරෙයි.		කාර්තුමය වශයෙන්	2021 අගෝස්තු
සම්බන්ධීකරණ තොරතුරු			
ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනයෙන් වගකිව යුතු පුද්ගලයාගේ නම		එම් අයි ඒ වහබ්දීන් මහතා (අධ්‍යක්ෂ) එච් එස් ඩී ජයතිලක මෙය (සහකාර අධ්‍යක්ෂ)	
තනතුර දෙපාර්තමේන්තුව ,		ආබාධිත පුද්ගලයන් සඳහා වන ජාතික ලේකම් කාර්යාලය	
විද්‍යුත් තැපැල් ලිපිනය හා දුරකථන අංකය		අධ්‍යක්ෂ - 0718014077, miawahabdeen@yahoo.com සහකාර අධ්‍යක්ෂ - 0775860598	
සම්බන්ධවන අනෙකුත් පාර්ශවයන්	රාජ්‍ය අංශයෙන් සම්බන්ධවන පාර්ශවයන්	ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය; සමාජ සුභසාධන විෂය භාර අමාත්‍යාංශය; ආබාධිත පුද්ගලයන් සඳහා වන ජාතික ලේකම් කාර්යාලය; මුදල් අමාත්‍යාංශය; ස්වදේශ කටයුතු විෂය භාර අමාත්‍යාංශය	
	සිවිල් සමාජයීය සංවිධාන පුද්ගලික , බහුපාර්ශ්වීය , අංශය අංශ හා අනෙකුත් යාකාරී කමිටු	Disability Organisations Joint Front (DOJF)	

බැඳීම #9

ආබාධිත සහිත පුද්ගලයින්ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ සම්මුතියට (UNCRPD) අනුකූලව පුරවැසි සහභාගීත්වය ද සහිතව ආබාධිත පුරවැසි අයිතිවාසිකම් පනත් කෙටුම්පත සකසා 2020 වන විට එය පාර්ලිමේන්තුව විසින් නීතිගත කිරීම

2019 මාර්තු 01 – 2021 අගෝස්තු 31

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී මූලික වන ආයතනය/ පුද්ගලයා	සමාජ සුභසාධනය විෂය භාර අමාත්‍යාංශය	
බැඳීම පිළිබඳ විස්තරය		
බැඳීම මගින් අවධානයට ලක්කරන්නා වූ මහජන ගැටළුව කුමක් ද?	සමාජයේ අනෙක් පුරවැසියන්ට සමාන අයිතිවාසිකම් හා වරප්‍රසාද, ආබාධිත පුද්ගලයින් විසින් අත් නොවිඳියි. සමාජයේ පවතින භෞතික හා මානසික අවහිරයන් හේතුවෙන් ද අනෙකුත් පුරවැසියන් අත්විඳින්නා වූ හිමිකම් ඔවුන්ට අහිමිව ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ මිලියන 1.6ක් (8.7%ක්) වන පුද්ගලයින් ආබාධිත වේ. ආබාධිත පුද්ගලයින් පිළිබඳව පවතින නීතිය, එනම් 1996 අංක 28 දරණ පනත, අධ්‍යාපනය සහ රැකියා වෙත ප්‍රවේශය සහ පොදු ස්ථානයන් වෙත භෞතිකව ප්‍රවේශ වීම යන කරුණුවලට පමණක් සීමා වී ඇත. ආබාධිත සහිත පුද්ගලයින්ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ සම්මුතිය (UNCRPD) 2016 අපරානුමත කිරීමත් සමඟ එම සම්මුතියට අනුකූලව දේශීය නීති සම්පාදනය සඳහා රජය වගවිය යුතුය. කෙසේ නමුත් යෝජිත ආබාධිත අයිතීන් පිළිබඳ පනත් කෙටුම්පත, වෙන් වූ යාන්ත්‍රණ ද්විත්වයකින් තොරව සකසා ඇත. එනම්, UNCRPD හි 33 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව, 1) ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සම්බන්ධීකරණය සහ 2) ස්වාධීන අධීක්ෂණය ලෙස වෙනම යාන්ත්‍රණ 2කින් තොර වේ.	
බැඳීම කුමක්ද?	UNCRPD සම්මුතියට අනුකූල වන සංශෝධිත පනතක් පුරවැසි මත විමසීම් පදනම් කරගනිමින් සමාජ සුභසාධන හා ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය විසින් සැකසීම මෙම බැඳීමෙහි අරමුණ වේ.	
මෙම මහජන ගැටළුව විසඳීම සඳහා හඳුනාගත් බැඳීම දායක වන්නේ කෙසේද?	UNCRPD 33 වගන්තිය අනුව ආබාධිත පුද්ගලයින් සම්බන්ධ පනතෙහි වෙන් වූ යාන්ත්‍රණ 2ක්; එනම් 1) ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සම්බන්ධීකරණය සහ 2) ස්වාධීන අධීක්ෂණය ඇතිවීම තුළින් ආබාධිත පුද්ගලයින්ගේ ජීවන තත්වය වර්ධනය වනු ඇත. ආබාධිත මිත්‍රශීලී සන්නිවේදන ක්‍රමයන් ඔස්සේ මෙම පනත් කෙටුම් පත වෙත පිවිසීමට ආබාධිත පුද්ගලයින්ට හැකිවනු ඇත. ආබාධිත පුරවැසියන්ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව අවධාරණය කරමින් සංශෝධිත ආබාධිත පුරවැසි අයිතිවාසිකම් පනතේ විධිවිධාන පිළිබඳව දිවයින පුරා පුරවැසියන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් දියත් කෙරෙනු ඇත.	
මෙම බැඳීම විවෘත රාජ්‍ය හවුල්කාරීත්ව අගයන්ට අදාළ වන්නේ ඇයි?	ආබාධිත පුරවැසියන්ගේ අයිතිවාසිකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා නීති සම්පාදනය කෙරෙහි දායක වන බැවින් මෙම බැඳීම හරහා මහජනයා වෙත වගවීම යන කරුණ ප්‍රවර්ධනය කරයි.	
අමතර විස්තර	මෙම බැඳීම හරහා, මානව හිමිකම් පිළිබඳ ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (2017 – 2021) හි විධිවිධානයන්, ශ්‍රී ලංකාව තුල ආබාධිත පුරවැසියන් පිළිබඳ නීති සම්පාදනය; තිරසර ශ්‍රී ලංකාවක්: දැක්ම සහ උපාය මාර්ගික ගමන් මග කෙටුම්පතෙහි සහ 2025 දැක්මෙහි දැක්වෙන නිර්දේශ සහ බැඳීම්; හරස් කැපුම් තිරසර සංවර්ධන ඉලක්කයන්හි ඇති ආබාධිත පුරවැසියන්ගේ අයිතිවාසිකම් සඳහා වූ අරමුණු ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රවර්ධනය කෙරේ.	
බැඳීම සපුරාලීම සඳහා ඉලක්කගත ක්‍රියාකාරකම්		ආරම්භක දිනය:
1. විෂය භාර අමාත්‍යාංශය විසින් පවතින ආබාධිත පුරවැසි අයිතිවාසිකම් පනත් කෙටුම්පත ආබාධිත සහිත පුද්ගලයින්ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ සම්මුතියට (UNCRPD) අනුකූලව පුරවැසි අදහස් විමසීමක් හරහා සංශෝධනය කිරීම.		දැනටමත් ආරම්භකර ඇත
2. කෙටුම්පත පිළිබඳව විකල්ප ක්‍රම මගින් ආබාධිත පුරවැසියන් හට අදහස් සහ ප්‍රතිචාර දැක්වීමට හැකිවන පරිදි කටයුතු සැලැසීම. (බ්‍රෙල් ක්‍රමය, හස්ත සංඥා ක්‍රම ආදී වශයෙන්)		2019 දෙසැම්බර්
		අවසන් දිනය:
		2019 මැයි
		2020 අප්‍රේල්

3. පාර්ලිමේන්තු අනු කමිටුව විසින් කෙටුම්පත අනුමත කිරීම සහ සංශෝධන පනත් කෙටුම්පත පාර්ලිමේන්තුව විසින් නීතිගත කිරීම		2020 මැයි	2020 සැප්තැම්බර්
4. අමාත්‍යාංශය විසින් ආබාධිත පුරවැසියන්ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව අවධාරණය කරමින් සංශෝධිත ආබාධිත පුරවැසි අයිතිවාසිකම් පනතේ විධිවිධාන පිළිබඳව දිවයින පුරා පුරවැසියන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් දියත් කිරීම.		2020 ඔක්තෝබර්	2021 පෙබරවාරි
සම්බන්ධීකරණ තොරතුරු			
ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනයෙන් වගකිව යුතු පුද්ගලයාගේ නම		එම් අයි ඒ වහබ්දීන් මහතා (අධ්‍යක්ෂ) එච් එස් ඩී ජයතිලක මෙය (සහකාර අධ්‍යක්ෂ)	
තනතුරදෙපාර්තමේන්තුව ,		ආබාධිත පුද්ගලයන් සඳහා වන ජාතික ලේකම් කාර්යාලය	
විද්‍යුත් තැපැල් ලිපිනය		අධ්‍යක්ෂ - 0718014077, miawahabdeen@yahoo.com සහකාර අධ්‍යක්ෂ - 0775860598	
සම්බන්ධවන අනෙකුත් පාර්ශවයන්	රාජ්‍ය අංශයෙන් සම්බන්ධවන පාර්ශවයන්	ආබාධිත සහිත පුද්ගලයින් සඳහා වන ජාතික ලේකම් කාර්යාලය; මුදල් අමාත්‍යාංශය; ස්වදේශ කටයුතු විෂය භාර අමාත්‍යාංශය	
	සිවිල් සමාජයීය සංවිධාන , පුද්ගලික අංශය බහුපාර්ශවීය අංශ හා අනෙකුත් යාකාරී කමිටු	Disability Organisations Joint Front (DOJF)	